

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum Baptismus sit ablutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

DE SACRAMENTIS IN SPECIE.

DE BAPTISMO. QVÆSTIO LXVI.

Quantum ad ea, quæ ad ipsum Baptisma pertinent.

In Duodecim Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Baptismus sit ablutio?

R

Espondetur; Baptismum esse externam abluionem sub præscripta verborum forma.

Notandum est; Sicut Christus Baptismi auctor, ob suam perfectionem multis nominibus appellatur; ita etiam Baptismus. Et primò dicitur *Baptismus* quia animam abluit à peccatis. Dicitur *Lauacrum aquæ in verbo vite* ad Ephes. 5. v. 26. quia confertur cum verbo spiritualiter viuificante. Dicitur *Lauacrum regenerationis* ad Tit. 3. quia per illud, nouum esse & nouam vitam accipimus: Dicitur *Indumentum*, quia per illud Christum induimus, & velamus nostram ignominiam, ad Gal. 3. Dicitur *Illuminatio*, quia animam fide illustrat, ad Hebr. 1. Dicitur *Circumcisio non manu facta*, quia cor circumcidit, refecans omnia peccata, ad Colloss. 2. Denique dicitur *Crucifixio & sepultura cum Christo*. ad Rom. 6. quia homo moritur peccatis, & quodammodo censetur cum Christo crucifigi, mori, sepeliri, secundum vitam peccatorum.

Varia Baptismi nomina, & vnde.

DVBIVM I.

Quid sit Baptismus?

R Espondeo; Varijs modis posse describi, vt patet ex D. Thoma. Vt, *Baptismus est Sacramentum regenerationis*. Est, *Lauacrum aquæ in verbo vite* &c. Breuissimè tamen, & plenissimè sic: *Baptismus est Sacramentum abluionis sub inuocatione Trinitatis*. Dico *Sacramentum*, quia est genus Baptismi. Dico *Abluionis*, loco differentia.

Vbi aduerte, Dupliciter Sacramentum Baptismi posse dici Sacramentum Abluionis: Primò, Vt sensus sit, *Baptismus est Sacramentum, quod est ablutio*: Secundò, Vt sensus sit, *Baptismus est Sacramentum constans ablutioe & inuocatione Trinitatis, sub qua sit ipsa ablutio*: Priorem sensum amplectitur Scotus dist. 3. artic. 1. Censet enim Sacramentum Baptismi esse solam abluionem: quatenus tamen ordinem habet ad illam verborum formam, ita vt forma illa non sit pars Sacramenti, ex qua ipsam

Baptismi definitio.

Scotus.

intrinsecè constet, sed solum circumstantia quædam externa significationem abluionis determinans ad aliquid spiritale designandum, & efficiens vt sit cæremonia religiosa. Vnde etiam vult totam significationem Sacramentalem esse in sola ablutioe, quamuis ratio, cur conueniat ei talis significatio, sit ordo ad formulam verborum. Sed hæc sententia supra refutata est qu. 60. vbi ostensum est, Sacramenta constare materia & forma tanquam partibus intrinsecis. Et Confirmatur in proposito; Quia ablutio non solum habet necessarium ordinem ad verba, sed etiam ad Ministrum, & eius intentionem, & ad suscipientem: ergo si verba dicuntur forma, vel pars Sacramenti, eò quòd Sacramentum habeat necessarium ordinem seu habitudinem ad illa; etiam Minister, eiusque intentio, & suscipiens poterunt dici pars & forma Sacramenti; quod tamen nemo dixerit.

Soti opinio reuertitur.

Sacramentum ergo Baptismi non est sola ablutio; vt rectè Scotus dist. 3. qu. 1. sed ablutio cum inuocatione Trinitatis, sub qua ipsa ablutio peragitur. Vnde cum dicitur, *Baptismus est Sacramentum abluionis sub inuocatione Trinitatis*, non significatur ipsam inuocationem non esse partem Sacramenti, aut solum in obliquo respicere Sacramentum: sed significatur ordo, quem vna pars Sacramenti habet ad alteram; Ablutio scilicet ad Inuocationem. Sacramentum enim constat ex ablutioe, & inuocatione, talem inter se ordinem habentibus, vt ipsa ablutio fiat sub inuocatione Trinitatis. Nec obstat, quòd Sacramentum Baptismi rectè dicatur *Ablutio*, quia per Synechdochen pars rectè dicitur de toto, & contrà: quomodo etiam Sacramentum Pœnitentiæ vocatur Pœnitentia, licet maxima ex parte consistat in Absolutione.

Explicatur definitio Baptismi.

DVBIVM II.

Vtrum ista Ablutio consistat in actione, an in passione?

R Espondeo; In Ablutione quatuor posse considerari: Aquam, Corpus, Contactum aque quo aqua dicitur contingere corpus, & Contactum corporis quo corpus aquam tangit.

Ablutio igitur consistit, non in contactu, quo corpus tangit aquam, (quia hic contactus identificatur corpori, & sic corpus esset materia proxima

3

Ablutio
Baptismi
constitit in
contactu
aquæ ad
corpus,
instar pas-
sionis.

xima Baptismi :) sed in contactu aquæ, quo aqua contingit corpus, qui nihil est aliud quam contiguitas ipsius aquæ ad corpus. Sic D. Augustinus Tractatu 80. in Ioannem. *Vnde tanta virtus aquæ, ut corpus tangat, & cor abluat?* Hinc patet Ablutionem non esse aliquam Physicam actionem aut passionem, (cùm non terminetur ad aliquam qualitatem) sed modum quemdam ipsius aquæ, qui modus non distinguitur realiter ab aqua, sed est ipsa aqua, sic se habens; id est, corpori applicata, & quodammodo à corpore excepta, per quam formaliter corpus dicitur tangi, abluí, denominatione extrinseca: & sic habet modum quemdam passionis, licet non sit passio. Vnde Ablutio est pars Sacramenti, quatenus habet modum cuiusdam passionis; debet enim considerari quatenus ab ea corpus dicitur abluí: sic enim & non aliter mundat aqua: cuius signum est, quod Sacramentum Baptismi multiplicetur pro diuersitate corporum suscipientium; non autem pro diuersitate actuum Ministrum, cùm vna actione multi possint baptizari.

Non est
necesse vt
fiat successi-
uè.

Aduerte tamé, Ablutionem ordinariè fieri cum quodam motu, vel aquæ per corpus, vt in perfusione; vel corporis per aquam, vt in immersione: vnde est contactus aquæ successiuus. Fieri tamen potest, vt aqua simul partem aliquam sufficientem tangat, & tunc fit in momento; vnde absolute non est de ratione ablutionis, vt successiue fiat.

ARTICVLVS II.

Vtrum Baptismus sit institutus post Christi passionem?

Respondet D. Thomas, Baptismum esse institutum, quando Christus in Iordane baptizabatur: Capisse autem obligare post passionem & resurrectionem, cessantibus legalibus.

DVBIVM I.

Quando Baptismus sit institutus?

Multorum
Parum
sententia
post Resur-
rectionem
est: insti-
tutum.

Multi Patres sentire videntur institutum post resurrectionem Matt. 28. v. 28. cùm dictum est Apostolis, *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Eum verò Baptismum, quo discipuli Christi ante passionem baptizabant, fuisse Ioannis. Ita sentire videtur Tertull. lib. de Baptismo c. 11. Chrysostr. hom. 28. in Ioan. explicans illud Ioan. 7. v. 39. *Nondum erat Spiritus datus, quia Iesus nondum erat glorificatus:* & Theophylactus in caput 3. Ioannis. Hieronymus Dialogo contra Luciferianos explicans eundem locum: & D. Leo epist. 4. ad Episcopos Siciliæ cap. 3. Rationes sunt. Prima, locus iste Ioannis 7. *Nondum erat Spiritus datus &c.* Ergo nec Baptismus institutus, quo datur Spiritus S. Ita Chrysostr. Secunda, Quia Baptismus vim habet à passione & morte Domini: ergo antea erat inefficax; ac proinde non erat Christi Baptismus sanctificans; sed Ioannis. Tertia, Quia Apostoli nondum erant instituti sacerdotes, vt possent baptizare: hoc enim factum, vel post resurrectionem, Ioannis 20. vel certè in vltima Cena. Quarta, Quia forma Baptismi nusquam inuenitur expressa, nisi post resurrectionem: ergo &c. Quinta,

Quia per Baptismum conformamur morti & resurrectioni Christi. Atqui ante Christi mortem & resurrectionem non poteramus illi conformari: exemplar enim prius est, quàm eius imitatio. Verùm his nil obstantibus, altera sententia est iongè verior. Pro qua

Dico Primò, Probabilissimum est Christi Baptismum esse institutum ante Passionem. Est cõmunior sententia cum Magistro dist. 3. & expresse. D. Augustini epist. 108. ad Seleucianum, vbi ait, Christum Baptizasse non suis manibus, sed per Apostolos; vt intelligamus ipsum Baptizasse presentia Maiestatis, ipsiusque fuisse Baptismi Sacramentum, Apostolorum autem dumtaxat Ministerium. Et infra docet Apostolos à Christo Baptizatos. Idem tractatu 15. in Ioannem ait, Christo adhuc in carne agente ita Baptizasse Apostolos, sicut modo Baptizant Apostolici Sacerdotes; & ita per eos tunc mundasse peccata, sicut modò facit. Idem insinuat Cyrillus lib. 2. in Ioannem cap. 76. & Alcuinus in cap. 4. Ioannis, apud D. Thomam in Catena.

5
Baptismus
indivisus
est ante
Christi
Passionem.

Probatum Primò, Ioan. 3. dicitur quod Christus Baptizauit, nempe per discipulos suos, vt explicatur cap. 4. quo significatur ipsum fuisse auctorem illius Baptismi (vt inquit D. Augustinus) eiusque vicem Apostolos in Baptizando gessisse. 2. Ibidem Ioannis 3. dicitur discipulos Ioannis Baptiste conquestos, quòd Christus Baptizaret, quasi per hoc Ioannis gloria videretur obscurari. Quod euidens signum est Christum suo Baptismo fuisse vsum, qui pluri æstimaretur quàm Ioannis Baptismus. Si enim fuisset vsum Baptismo Ioannis, non fuisset occasio querimonie, sed potius gratulationis: nam hoc in Ioannis commendatione cessisset. Tertio, Quia indignum erat Christi maiestate, vt Ioannis Baptismo vteretur, qui solùm preparatorius erat ad Christi Baptismum, totus sterilis, nihilque gratiæ conferens: ergo vtebatur suo, de quo Ioannis 1. v. 33. *Hic est qui baptizat in Spiritu sancto.* Quarto, Apostoli facti sunt sacerdotes ante Christi mortem, & perceperunt Eucharistiam: ergo iuxta legem Christi oportebat iam esse Baptizatos. Cur enim in hac lege Christus dispensauerit sine necessitate? Et confirmatur, Quia Baptismus est fundamentum nouæ legis, initium Sacramentorum, & ianua in Ecclesiam. Atqui Christus ante mortem inchoauit nouam legem, & Ecclesiam suam, & alia quædam Sacramenta instituit: ergo oportuit etiam antecedere Baptismum.

Hinc patet, Baptismum Christi ante mortem fuisse completè institutum quoad vim suam intrinsecam, & quoad significationem. Erat enim Baptismus in spiritu idem omnino atque noster; nec erat vlla ratio, cur tunc incompletè institueretur. Nec obstat, quòd tunc non posset cælum aperire: hoc enim non erat ex defectu virtutis Baptismi; sed quia lege diuina sancitum erat, vt Christus primus per proprium sanguinem introiret in sancta, ad Hebræos 9. v. 12. & vt pretium nostræ redemptionis integrè perfolueretur, quò fiebat, vt quamuis daretur eadem gratia, quæ nunc datur, non tamen post mortem statim daretur vita æterna. Similiter non obstat, quòd re significata per Baptismum nondum esset completa, scilicet mors & resurrectio Christi; quia non minus perfecta est significatio futuri, quàm præteriti.

Ad